

Helse- og omsorgsdepartementet

Sendt elektronisk

Deres ref.: 21/4023

Dato: 24. september 2021

Vår ref.: 311529

Høring – Forlengelse av forskriftshjemler i smittevernloven – Isolering, karantene og koronasertifikat mv.

1 INNLEDNING

Advokatforeningens tillitsvalgte advokater utfører et omfattende frivillig og ulønnet arbeid for å ivareta rettsstaten, rettsikkerheten og menneskerettighetene. En del av dette arbeidet består i å utarbeide høringsuttalelser.

Advokatforeningens høringsarbeid er organisert i 27 lovutvalg og 13 faste utvalg, oppdelt etter særskilte rettsområder og rettslige interesseområder. Om lag hundre høringsuttalelser utarbeides av foreningens tillitsvalgte advokater hvert år.

Alle våre høringsuttalelser er forfattet av advokater med ekspertise innenfor det rettsområdet som lovforslaget gjelder. En ekspertise som ikke er hentet kun fra juridisk teori, men fra advokatenes praktiske erfaring med å bistå sine klienter – i den norske rettsstatens hverdag. Denne høringsuttalelsen er skrevet ut fra Advokatforeningens ønske om å bidra til gode lovgivningsprosesser, og gode lover.

2 SAKENS BAKGRUNN

Vi viser til høringen til Helse- og omsorgsdepartementet publisert den 10.09.2021, med høringsfrist den 24.09.2021.

Høringen gjelder forlengelse av forskriftshjemler i smittevernloven, herunder isolering, karantene og koronasertifikat mv.

Dette høringssvaret er i hovedsak utarbeidet av Advokatforeningens menneskerettighetsutvalg. Utvalget består av Else Leona McClimans (leder), Elisabeth Sejersted Brodtkorb, Cecilia Dinardi, Kristian Fredheim, Åge Gustad, Maria Hessen Jacobsen, Elisabeth Roscher og Nicolai Vogt Skjerdal, som alle har lang erfaring og god kompetanse innfor det aktuelle rettsområdet.

3 KOMMENTARER

Departementet ber i høringsnotatet om en forlengelse av smittevernlovens forskriftshjemler om isolering og smittekarantene, koronasertifikat og karantenehotell. De midlertidige bestemmelsene utløper i desember 2021. Departementet foreslår at disse forlenges til 1. juli 2022, basert på behov for beredskap ved en eventuell forverring av pandemisituasjonen.

Advokatforeningen har i tidligere høringer om de ulike tiltakene som her foreslås forlenget, hatt kritiske bemerkninger til forskriftshjemlenes omfang og innhold. En del av Advokatforeningens merknader til tidligere høringer er fortsatt aktuelle, og det vises til disse. Dette gjelder særlig Advokatforeningens innvendinger mot karantenehotellenes inngripende karakter, uklare målgruppe og manglende dokumenterte effekt.

En fortsatt videreføring av svært inngripende tiltak mot befolkningen kan ikke alene begrunnes i et generelt beredskapsbehov, men må reflektere et pågående og reelt behov for tiltakene. Dette gjelder med ulik styrke for de ulike tiltakene i høringen.

Advokatforeningen har følgende merknader til de ulike tiltakene i høringen:

3.1 Isolering og smittekarantene

Bestemmelsene om isolering og smittekarantene i smittevernloven § 4-3a er generelle befolkningsrettede tiltak, og har vist seg å være svært treffsikre og effektive tiltak i et folkehelseperspektiv, selv om de i seg selv er svært inngripende for den enkelte som rammes av bestemmelsene. Dette skyldes nok at befolkningen har hatt stor tillit til myndighetene i løpet av koronapandemien, og har stilt seg lojalt bak tiltak som innføres. At inngrepene har blitt supplert av mulighet for den enkelte til å teste seg ut av tiltakene, har gjort at tiltakene har fremstått som akseptable. Advokatforeningen har derfor ikke store motforestillinger til at forskriftshjemmelen om isolering og smittekarantene for Covid-19 knyttet til § 4-3a beholdes frem til 1. juli 2022 av beredskapshensyn, og forutsetter at tiltakene i forskriften ikke varer lenger enn nødvendig.

I dag er det besluttet at vi nå skal vende tilbake til en normal hverdag med økt beredskap. Departementet skriver i høringsnotatet at «på sikt bør også isolering av bekreftet smittede personer gå over fra å være en forskriftsfestet plikt til en anbefaling», men uten at dette kommenteres nærmere i høringsnotatet. Advokatforeningen mener at brudd på plikten til isolering og smittekarantene derfor ikke lenger bør være straffebelagt. Det har dessuten fra enkeltsaker i media fremstått som om håndhevingen av bestemmelsene har vært svært ulik, noe som er bekymringsfullt i et rettssikkerhetsperspektiv.

3.2 Bruk av koronasertifikat

Advokatforeningen støtter Folkehelseinstituttets vurdering om at bruk av koronasertifikatet kan avvikles når fasen «en normal hverdag med økt beredskap» iverksettes. Imidlertid er forordning (EU 2021/953) som vår forskrift er basert på, gyldig til 30. juni 2022, og Advokatforeningen støtter at det norske regelverket gjelder like lenge.

Hva andre land velger å kreve av vaksinestatus og bruk av koronasertifikat for innreise, reguleres ikke i

norsk lov. Adgangen til å kunne registrere vaksinestatus i et vaksinasjonskort eller lignende, må løses på linje med andre vaksiner, som Norge allerede har et godt system for.

3.3 Karantenehotell

Den smittevernfaglige vurderingen av behovet for å beholde ordningen med karantenehotell er divergerende. Folkehelseinstituttet mener at «... det er svært lite sannsynlig at innreisekarantene generelt og karantenehotell spesielt vil være et nødvendig virkemiddel ...» og vurderer at det ikke vil være behov for en karantenehotellordning fra desember 2021. Helsedirektoratet er enig i at det er lite sannsynlig at det blir behov for karantenehotell, men mener at det er behov for hjemmelsgrunnlag for karantenehotell og anbefaler en videreføring av hjemmelen til 1. juli 2022.

Advokatforeningen er skeptisk til at departementet foreslår å videreføre forskriftshjemmel «i tilfelle situasjonene forverrer seg». Her brukes generelle beredskapshensyn for å gjennomføre tiltak av svært inngripende art. Tiltakets nødvendighet er heller ikke dokumentert. En lang rekke viktige grupper, som arbeidsinnvandrere, er unntatt bestemmelsene om karantenehotell. Når bare 1,7 % av de innreisende er pliktet til å oppholde seg på karantenehotell, tilsier tallene at tiltaket ikke har hatt ønsket effekt. Departementet vurderer heller ikke forholdsmessigheten av tiltaket, ved å vurdere effekten av alternative tiltak som bestemmelsene om isolasjon og smittekarantene.

3.4 Revisjon av smittevernloven

Stortinget ba høsten 2020 regjeringen om å foreta en helhetlig revisjon av smittevernloven, herunder å foreta en utredning av behovet for en permanent hjemmel for isolering og smittekarantene for å sikre videreføring av et hensiktsmessig hjemmelsgrunnlag for pandemihåndtering.

Advokatforeningen støtter at det foretas en helhetlig gjennomgang av smittevernloven etter at nåværende pandemi er avsluttet. Dette vil sikre at smittevernloven har gode hjemler for håndtering av allmennfarlige, smittsomme sykdommer for fremtiden, i samsvar med våre internasjonale forpliktelser.

4 OPPSUMMERING

Advokatforeningen mener oppsummeringsvis at:

- Bestemmelsene om isolering og smittekarantene kan videreføres. Straffebudet ved manglende oppfyllelse av plikten bør oppheves.
- Advokatforeningen støtter Folkehelseinstituttets vurdering om at bruk av koronasertifikatet kan avvikles, selv om forskriften bør ha samme virkningstidspunkt som EU-forordningen.
- Karantenehotellordningen i sin nåværende form bør avvikles.

Vennlig hilsen

Jon Wessel-Aas
leder

Merete Smith
generalsekretær

Saksbehandler: Trude K. Molvik
tm@advokatforeningen.no